Puodas surastas centrinėje papilio dalyje, kur jokių žymesnių kultūrinių sluoksnių nėra. Matyt, papilio užstatymas buvo padrikas ir gana retas.

Šeimyniškėlių archeologinių paminklų komplekso paviršius žvalgytas naudojant metalo detektorių. Jokių archeologinių radinių, išskyrus gausias XX a. II pusės metalines šiukšles, nerasta.

Per 4 tyrinėjimų sezonus sukaupti duomenys rodo, kad čia buvusį ir trumpai egzistavusį gynybinių įrenginių kompleksą labai suardė žemės dirbimas XX a. trečiajame-penktajame dešimtmečiuose. Tačiau ir skurdi archeologinė medžiaga kitų netiesioginių faktų visumoje rodo, kad Šeimyniškėlių piliakalnis galėjo būti Mindaugo pilies - Vorutos - vieta.

**Vladas Žulkus**

**Birutės kalno gyvenvietė Palangoje**

1993 m. KU IC tęsė senovinės gyvenvietės Birutės kalno P papėdėje tyrinėjimus. Ekspedicijoje dalyvavo Aarhaus (Danija) universiteto absolventas Jacob Tue Christensen. Buvo tyrinėtas vienas 65 kv. m plotas (Nr. XIII), kuris sujungė plotus VIII, X, XI, XII jų R krašte. Kasinėjimai leido susieti kultūrinio sluoksnio horizontus penkiuose plotuose, patikslinti anksčiau iš dalies atidengtų pastatų planus ir žymiai pakoreguoti sluoksnių datavimą.

Plote XIII buvo aptiktas iki 80 cm storio kultūrinis sluoksnis, kuriame išskirti 7 horizontai su statybos pėdsakais. Geriau išliko namų žymės horizonte 1 ir 3A. Be to, buvo rasti dar 4 įvairių laikotarpių pastatų molinių krosnių padai.

Pastatą 3l, rastą horizonte l, gerai ženklino O,5-l m pločio molio juostos sienų vietoje. Namas buvo orientuotas R-V kryptimi, įėjimas buvęs rytinėje pusėje. Pastato dydis buvęs apie 4,5x3,5 m. R gale molio nebuvo - ten galėjo stovėti kitokios konstrukcijos siena. Prie V sienos, ties jos viduriu, rastas ovalus l,2xO,9 m dydžio perdegusio molio lopinys- molio krosnies liekanos. Pastato ribose rasta žiestos keramikos, geležinių kniedžių.

Horizonte 3A buvo atidengta R dalis l99O m. aptikto pastato Nr. 23 (ATL l99O ir l99l metais. V. 1992. T. l. P. 64) su stačiakampiu plūkto molio židiniu. Pastato R galą, ypač jo PR kampą, gerai ženklino sudegę rąsteliai. Namas buvo 6,5x4 m dydžio, orientuotas R-V kryptimi. l,2 m nuo R sienos, pastato ašyje, buvo rąsteliais aprėminta 92x73 cm dydžio perdegusio molio plokštė. R gale ji turėjo "C" formos apie 5O cm pločio molio voliuku aplipdytą kraštą. Šalia židinio pado rastas nedidelis lipdytas puodelis ir kito, žiesto, puodo apačia, pripilta perdegusio akmens trupinių. Be to, tarp židinio ir R sienos rastas iš plokščio smiltainio padarytas anties galvos pavidalo ll,5x4,5 cm dydžio amuletas(?), į įviją susukta žalvarinė juostelė, galąstuvo fragmentas, geležinės kniedės, smulkių gintariukų (tarp jų ir apdirbtų), klostėmis sulenkta ir apkapota švino plokštelė (žaliava). Keramika buvo lipdyta ir žiesta. Prie pat R sienos, ties jos viduriu, rasta negili apie 3O cm skersmens duobutė, kurioje buvo 12 nedidelių natūralių akmenukų krūvelė. Netoli pastato gulėjo audimo staklių moliniai pasvarai, du iš kurių buvo puošti kryžiaus apskritime įspaudu.

Giliau, horizontuose 4; 4A; 5 aptikta ir rentinių, ir stulpinių pastatų pėdsakų. Vyravo lipdyta keramika, bet buvo ir žiestos - aukštais rievėtais kakleliais, su skylutėmis apačioje, blogai išdeg-

tos. Ji laikoma importuota iš vakarų slavų žemių ("Baltijos keramika").

Gyvenvietės chronologiją patikslina šie radiniai: horizonte 3 rasta žalvarinė plokštinė keturlapio dobilo formos segė; horizonte 4 rastos pasaginė segė pastorintais išplotais galais ir įvijinės trikampio pjūvio apyrankės fragmentas; horizonte 3A rasta kryžiaus apskritime antspaudu dekoruotų audimo staklių pasvarų ir dekoruotas puodas (1983 m. kasinėjimai) - jie yra datuojami VII-X a. (remiantis Haitabu medžiaga).

Tuo būdu statybos horizontai 4-3A (3) datuotini IX-X a.

**Vladas Žulkus, Adomas Butrimas**

**Lūkšto ežero pakrančių žvalgymas**

1992 m. KU IC ir LDA žvalgė Lūkšto, Telšių raj., apyežerį. Buvo kasinėta spėjamoje akmens-geležies amžiaus gyvenvietėje, vadinamoje "Plukių sala" ir alkvietėje, vadinamoje "Alkos kakta". "Plukių sala" yra apie 1 km į ŠV nuo Varnių miestelio ir apie 1,5 km į ŠR nuo Lūkšto ežero, dešiniajame Varnelės krante, Debesnos pelkėje. Šioje pelkėje yra nedidelė (96x58) ir neaukšta (apie 1,7 m) kalvelė. Joje iškasti 5 šurfai ir vienas plotas aikštelės V krašte - iš viso 51 kv. m.

Plukių saloje aptiktas 10-30 cm storio kultūrinis sluoksnis. R jos dalyje šiame sluoksnyje rasta tik atsitiktinių mažų šukelių. Atskirų laikotarpių horizontai sluoksnyje neišskirti, pavyko apytikriai nustatyti tik kelių stulpaviečių bei duobių laiką. Plote buvo rasta dėmių, židinys, stulpaviečių. Kai kurios stulpavietės